

Разумова Ганна Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Волощук Владислава Вікторівна,
студентка 2 курсу спеціальності 051 “Економіка”
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Державне регулювання економіки реалізується через створення комплексу спеціальних заходів держави, спрямованих на скерування поведінки суб'єктів господарювання в напрямі, необхідному для досягнення поставлених цілей та пріоритетів розвитку національної економіки. Враховуючи нестабільний та нестійкий стан сучасної економіки України, глобалізаційні процеси, розвиток та удосконалення державного регулювання національної економіки є доволі актуальним питанням.

За таких умов державне регулювання економіки виступає функцією державного управління національної економіки, що спрямовано на коригування економічних процесів і відносин під впливом змін внутрішніх і зовнішніх факторів, на досягнення визначених цілей або їх коригування [1, с. 127]. Управління національною економікою охоплює усі процеси, які притаманні управлінню як процесу: планування, прогнозування, аналіз, організація, управління змінами, контроль тощо. Науковці визначають регуляторну політику як інституціональну політику в сфері економічних відносин та практичну реалізацію ідей інституціоналізму щодо встановлення найкращих правил гри для національної економіки. Під час суспільно-економічних трансформацій країнам необхідні макроекономічні зрушення важливими чинниками яких є державне регулювання економіки та її цілеспрямований вплив у сфері управління економікою який ставить за мету надання економічним процесам певної спрямованості відповідно до завдань, цілей та інтересів країни. Для

розвитку конкурентоспроможної соціально-орієнтованої економіки в нашій країні необхідно мати ефективний механізм державного регулювання, який зможе забезпечити виконання соціально-економічних функцій держави і відповідно забезпечити добробут населення [2].

На думку науковців розвиток національної економіки є нерівномірним процесом, який здебільшого визначається глобалізаційними викликами сьогодення та обмеженістю наявних ресурсів. За таких умов призначенням регуляторної політики повинно бути забезпечення досягнення визначених пріоритетів розвитку національної економіки, що реалізується через стимулюючий, обмежуючий або нейтральний вплив держави на розвиток [1]. Розумне та зважене використання прямих та непрямих важелів в процесі реалізації економічної політики сприяє посиленню ефективності державного регулювання.

Слід зазначити, що регуляторна політика базується на законодавчо-встановлених принципах регулювання. Згідно статті 4 закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» принципами державної регуляторної політики є [3, ст.4]:

« - доцільність – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми;

- адекватність – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив;

- ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

- збалансованість – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави;

- передбачуваність – послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої

діяльності;

- прозорість та врахування громадської думки – відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому законом порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності».

Систему державного регулювання розвитком національної економіки можна поділити на два блоки. До першого блоку відноситься механізм прямого регулювання (бюджетне регулювання, нормативно-правове та програмне регулювання). Він проявляється у формі адміністративного впливу на поведінку, результативність а також функціонування економічних суб'єктів, певною мірою обмежуючи їх економічну свободу. Другий блок – це механізм непрямого регулювання (механізми фіскальної та монетарної політик держави), який обумовлений економічною ефективністю.

Сучасна система державного регулювання розвитком національної економіки потребує удосконалення таких елементів як: грошово-кредитна, соціальна, антициклічна, антиінфляційна, інвестиційно-інноваційна, зовнішньоторговельна, зовнішньоекономічна політика, а також валютне регулювання.

Для ефективного економічного розвитку держави досить важливими процесами є розвиток інновацій. В останні роки в Україні породжуються протиріччя інноваційного процесу, які викликають низку проблем в національній економіці, одними з яких є [4, с. 11-12]:

- відсутність стратегічного плану для підвищення конкурентоспроможності;

- неспроможність сформувати інтегрований механізм сприяння

розвитку інноваційної діяльності;

- відсутність ефективного механізму виявлення, форматування і комерціалізації інновацій, який би узгоджував інтереси всіх учасників інноваційного процесу;

- відсутність достатніх фінансових ресурсів.

На думку вчених ефективним вирішенням цих проблем є терміновий перегляд механізмів державного регулювання інноваційного розвитку держави. Механізми державного регулювання сприяють контролюванню протікання розвитку національної економіки та спрямовують його в потрібному напрямку.

Таким чином можемо підсумувати, що для забезпечення чіткого виконання соціально-економічних функцій держави і відповідно добробуту населення нашої країні потрібний ефективний механізм державного регулювання. Регуляторна політика регулює як окремі сфери економіки, так і економіку в цілому. Проблеми, які виникають при розвитку національної економіки та розвитку інновацій в більшій мірі можуть бути вирішені за умови надійного державного регулювання з дотриманням законодавчо встановлених принципів.

Список використаних джерел:

1. Разумова Г.В Регуляторна політика розвитку національної економіки: теорія, методологія та практика : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Київ, 2021. 480 с. URL: https://iie.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/dysertatsiia_razumova-h.v..pdf (дата звернення: 18.04.2021).

2. Адамовська В. С. Механізм державного регулювання економіки та вибір напрямку економічної політики в сучасних умовах господарювання. 2017. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_4_11 (дата звернення: 18.04.2021).

3. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV (із змін.; редакція від 01.07.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15> (дата звернення:

17.04.2021).

4. Куцик В. І. Механізми подолання протиріч вітчизняного інноваційного розвитку під час економічних трансформацій в Україні. Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Львів, 24 січня 2019 р.) : тези доповідей. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2019. С. 10-12.

Биков Сергій Олександрович,
курсант 4-го курсу
факультету для підготовки підрозділів
стратегічних розслідувань
ФЕБ-742

Науковий керівник
Юр'єв Денис Сергійович,
викладач кафедри фінансових
та стратегічних розслідувань,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ СТ. 206-2 КК УКРАЇНИ
(ПРОТИПРАВНЕ ЗАВОЛОДІННЯ МАЙНОМ ПІДПРИЄМСТВА,
УСТАНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЇ)**

Чи не основним напрямом сучасної державної політики України є інтеграція у міжнародний економічний простір задля стрімкого економічного та соціального розвитку держави.

Такого результату можна досягти за умови створення сприятливих умов для заняття господарською діяльністю та її захисту від незаконних посягань. Нині державна політика спрямована на реалізацію не тільки економічних, а й правових реформ, метою яких є спрощення ведення бізнесу, залучення іноземних інвестицій, послаблення регуляторного тиску на підприємництво, запобігання рейдерським атакам та захист від них.

Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації є